

صافی : ۵

تشرین ثانی ۱۹۲۷

بیبل : ۱

فلسفہ و اجتماعیات

مجموعہ علمی

مؤسسی

آگاہ سری

مدیری

محمد زروت

آیدہ برنشر اولونور

استقلال و قباطاش لیسہ لری فلسفہ
واجتماعیات و تجارت مکتبی اقتصاد معلمی

استقلال لیسہ سی مدیری استانبول ارکک
واستقلال لیسہ لری ادبیات معلمی

بر صاپیدہ

- تربیتی قسم : دینی اجتماعیات ہلمی ضیا
- قانونی تجاویل ایدری (پوانقارہ دن) م . الہامی
- قیمتار عالی (بوغلہ دن) زہت زروت
- علمک فلسفی قیحتی حامی سنج
- اجتماعی حادثہ نہدر اسماعیل فریدو
- تطبیقی قسم : بشری ادبیاتک معشری اساسلری ہلمی ضیا
- تقدیر و تحلیل قسمی : علم و فرضیہ : (پوانقارہ دن) م . ا .
- یکی اجتماعیات درسلری . (محمد عزت) م . ث .
- صوری و تطبیقی منطق : (حسن عالی) ح . صہ
- اقتصاد و ملی سنجیہ ہرمان لہوی (آلمانجہ دن) در . ر
- فلسفی نشریات : آرتور ہلمان (آلمانجہ دن) در . ر
- دارالفنون ادبیات فا کولتہ سی مجموعہ سی (***)
- روحیات مجموعہ سی : (فرانسزجہ دن) ح . س
- مخبرہ ثانیہ بیہ

ادارہ خانہ : استانبول - شہزادہ باشی - استقبال لیسہ سی داخلندہ دائرہ مخصوصہ
استانبول - مطبعہ آمدی

اچون ، کتابك صوك ايكي فصلنده [اوبتك، الكتريفيت ، الكتروديناميك] بو آتقاره، علم تاريخندن آلدینی ایکی مهم مثال ایله نتیجه لرینك عادتاً بر تطبیقاتی یابار .

تورکیا عرفان کتبخانه سی بو اثرک ترجمه سنی قازانقله بختیاردر . موضوعی اولان مسائلک معضیلتی و وسعتی دولایسیله چوق کوچ اولان بو ترجمه ، بویوک بر موفقیتله وجوده کلسدر . اثرک اصلیه ترجمه سنک بر بر چوق یرلرینی - صالح ذکی نك ترجمه بی ناصل یابدینی قونترول ایتمک اچون دکل ، بوسبوتون باشقه سببلر دولایسیله - قارشیلار شدیرمق مجبوریتنده قالدیم زمان اصلنک متعدد یرلرنده - نه سببه منی ایسه - بکا واضح کله ین نه قدر نقطه وارسه ترجمه ده بویوک بر قطعیت و وضوح ایله ادا ایدلکلرینی کوردم . صالح ذکی نك بویوک علم ولسان

قوتی یقیناً بیلنلر ، بوسویله دیکم شیشه حیرت ایتزلر .

ترجمه دن بحث ایدرکن ، فن فا کولته سی رئیس حسنی حامد بکک مساعیسی ده ذکر ایتمک بر وجیهه در . صالح ذکی نك مسوده لری آره سنده متعدد یرلر [دو قوزنجی بابی تشکیل ایدن « فیزیقه کی فرضیه لر » - که ترجمه نك نهایتنه علاوه ایدلسدر و ترجمه نك ۲۰۱ نجی صحیفه سنک آلتدن ایکنجی سطرندن ۲۰۸ نجی صحیفه یه قدر اولان اقسام] نقصان ظهور ایتشدی . حسنی حامد بک بویوک صلاحیتله بو قسملری اکمال و اثری نقصان اولقدن قورتارمشدر . اسلوب اعتباریه ایکی ترجمه آره سنده همان هیچ فرق یوقدر ، او قدرکه بو قسملرک باشقه بریسی طرفندن اکمال ایدلدیکنی بیلمه ین برقاره ، مترجم دکیشدیکنی اکلا یاماز .

م.م

یکی اجتماعیات درسلی ، مؤلفی : محمد هزرت «استانبول دارالفنونی مدرسرندن»

لیسه لرک ایکنجی دوره و صوك صنفنده اوقوتدیرلوق اوزره ترتیب اولومشدر .

استانبول - دولت مطبعه سی ۱۹۲۲ . (۳۰۲) صحیفه . فیثاتی : ۸۵ غروش

ایدیورم که آرتق لیسه لرده کوسترینلن اجتماعیات درسنک کتابلرینی نه صورتله احضار ایتمک لازم کلدیکی حقیقه یواش یواش توضیح ایتمش فکرلراورته یه قویق ، بونلرک اوزرنده مناقشه ایتمک زمانی کلسدر ؛ زیرا اوچ سنه دن بری بودرسلی اوقوتان معلملرمنک عددی بو کون کافی درجه یه واردینی کی ، بو درسلر اچین احضار ایدیلن کتابلرک عددی ده ایکی اوچی بولمشدر : محررلرک و معلملرک تجربه لری متقابلاً بر برینه یاردم ایدرک ، دیدیکمز کی ، آرتق بو مسئله نك شیمدی یه قدر اولدیفندن ده افضاله جدی بر صورتده

ای بر مکتب کتابی یازمق ، شبهه سز کوچ برایشدر و آشاخی یوقاری بر اختصاص مسئله سیندر . هر هانکی بر درس اچین یازیله جق کتاب ، یالکز بو درسی و علمی ای بیان بر آدامک وحق بر عالمک اثری اولقله لازم کلن بوتون اوصافی حائرعد ایدیله ضر ؛ چونکه بویله بر اثر حقیقه چوق عالمانه اولایسیلیر ، فقط تدریسات اچین چوق فنا و قیمتسز اولسی ده اودرجه عتسلدر .

هر کسک بیلدیکی بو حقیقی بوراده تکرار ایتمک لزومسز کوروله بیلیر ؛ فقط اوله ظن

مؤلفك مالی اولان شی ، نه جهله لر ، نه ده
فکر لر در ؛ بلکه کتابك تصنیف ، تربیی ،
تعقیب اولونان اصول و معنادر . اونك ایچین
مثلا عزت بکک اقتباس اولارق آلدینی قسملرده
دخی کندی فکر لرنده اولدینی قدر شرف
و مسئولیت حصه سی آرامق لازمدر .

عزت بک ، اثرینی اوچ بو یوک فصله
آیرمشددر : (۱) اقتصادی اجتماعیات ؛ (۲)
بتی و سیاسی اجتماعیات ؛ (۳) اجتماعی حیات
و بشری مفکوره لر . بو اوچ بو یوک فصلک
باشنده برده مدخل ماهیتنده « فرد و جمعیت »
بختی وارددر . بو تصنیفده یالکز تعقیب
اولونان سلسله ، مفردات پروگراملرینه توافقی
ایتمکده در . بو تسلسل طرزینک مفردات
پروگراملر ضه قبولی ، پروگراملرک احضارنده
کوز اوکنده بالخاصه اوزمانلر عزت بکک
ترجمه ایتمکده اولدینی (غله زوهه س)
طرفندن یازیلان کتابک بولونماسیدر . فقط
فرانسز معلم مکتبلری ایچین یازیلان بو کتابده ده
یچین بوبله بر سلسله تعقیب ایلدیکنه قطعاً
واقف دکلم و حتی اعتراف ایدهم که بونک
سبیلرینه ده قولایجه کشف ایتمک بجه ممکن
اولمایور . فی الحقیقه کرک فرانسزلرک و کرک
بزم مکتب پروگراملر ضه « فرانسز اجتماعیات
مکتبی » دین دورقهیم اجتماعیا بجه غنه استناد
ایدیور ؛ لکن بو مکتبک نشر ایتمدیکی
(آنه سوسیولوژیک) ده بوسبوتون آیری
بر تصنیف کور و پوز . واقعا آنه سوسیولو-
ژیکیده کی تصنیف ، تدریسی و تربیوی بر
غایه استهداف ایدیله رک یایمامش دکلدر . فقط
او مکتبک ، عمومی بر صورتده علم حقیقنده کی
تقیسنه دلالت ایندن بر تصنیف اولق اوزره
بوندن تدریساتده آیرلق ایچین ضروری بر
طاقم سبیلر موجود اولماسی ایجاب ایدر .
بوسبیلری بیلمیورز ؛ یالکز بیلدیکمز برشی
وارسه (غله یز وهه س) ک یابدینی تصنیف ؛

واطفلی بر شکلده مناقشه ایدیله بیلمه سنه
امکان ویره بیلیر . ایشته بوا امید و تمنی ایله درکه
یوقاریده ، بدیهیاتدن عد اولنه جق بر فکری
قید ایله سوزه باشلامنی موافق بولدم .

دارالفنونمزک شایان دقت سیالرندن بری
اولان محمد عزت بکک « یکی اجتماعیات
درسلی » ، بر طرفدن بو درسک نا محدود
مشکلاتی قارشیسنده بولونان ایسه اجتماعیات
معلملرینه قوتلی بر رهبر اولق ، دیگر طرفندن ده
بر اجتماعیات کتابک درس ایچین ناصیل
یازلمسی لازم کلدیکنی مشخص بر مثال اوزرنده
تدقیق ایتمک امکانی بخش ایتمک دولایسیله
جدا شکرانه لایقدر .

« یکی اجتماعیات درسلی » ، عزت بکک
بوساحه ده ایلمک تألیف تجربه سیدر ؛ اثرک
یالکز برنجی قسمی ، کچن سنه نشر اولونمشدی ؛
بو اعتبارله عین مقصد ایچین علی کامی بکک
وجوده کتیردیکی تألیفه [فلسفه و اجتماعیات
مجموعه سی : نومرو ۱] تقدم ایتمشددر . عزت
بک بزه تألیفدن اول برده ترجمه ویردی .
بو ترجمه نک تام بر موفقیت تأمین ایتمدیکی
ادعا ایدهم یز ؛ ذاتاً فرانسز معلم مکتبلری
ایچین یازیلش اولان بر کتابک ، بالخاصه بوبله
محلی قیمتی اولماسی ایجاب ایندن درسلرده ،
اجنبی مکتبلرینه توافقی ایتمه سی ممکن اولامازدی .
اوله تخمین ایدرم که عزت بکی یکی بر تألیفه
سوق ایندن سبیلر آراسنده بوا مکانسز لوقده
موجوددر .

عزت بک « مقدمه » سنده دییور که « ایسه لرده
و معلم مکتبلرنده او قوتولق اوزره حاضر لانیمامش
اولان بو کتابک بر قسمی تألیف صورتیه
بر قسمی ده غرب مؤلفرندن بالخاصه (هوبه ر) ک
اجتماعیات کتابندن اقتباس صورتنده وجوده
کتیریلشددر . » بجه ، تألیف ایله اقتباس
آراسنده کی فرقه او قدر اهمیت و برمه مک
لازمدر ؛ چونکه اساساً بر مکتب کتابنده

بالذات آنه‌سوسیولوژیک صحیفه‌لرنده تنقیده معروض قالمشدر (آنه‌سوسیولوژیک . یکی سه‌ری . جلد ۱ . ۱۹۲۳-۱۹۲۴ . ص . ۲۱۲) . بونی سویلکدن مقصدم ، بو مسئله‌نک حقیقه‌ جدی برتدقیق ایله موثوق ومدلل بر نتیجه‌یه اقتران ایتدیرلمسنده فائده اولدیغنی کوسترمکدر . عکسی تقدیرده مفردات پروغرامزک تأثیری آلتنده ایلك بحث اولوق اوزره اقتصادی اجتماعی اوکه سورمک ، هانکی غایه‌نی استهداف ایدر ، بونی کسیرمک مشکل اولور . اکر اقتصاد مسئله‌لرینک اهمیت بوکا سبب اولویور ایسه بونی نه علمی ، نه ده تربیوی بر سبب عد ایتمک امکان یوقدر . بویله بر سبب ، بلکه اقتصاد بحثنک تفصیاتی انتاج ایده‌بیلیر ، فقط بو بحثک دیکر لرینه تقدیرنی نیچین ایجاب ایتدیرسین؟ بن‌ایسه‌ده کی درس‌لر مه پروغرامده کی سلسله‌بی عیناً تعقیب ایتمکده برفائده کورمه‌منشدم : انتخاب ایتدیکم طرزده ممکن اولدیغنی قدر اجتماعیاتک - اکر تعبیر جائزسه - آناتومیک قسملرنی فزیولوژیک قسملره ترجیح ایتمکی غایه اتخاذ ایتمدم . بالا‌آخره آنه‌سوسیولوژیکک یوقاریده قید ایتدیکم جلدنده (سیمیان) ک عین توصیه‌بی یاپدیغنی (ص . ۷۲۱) کوردیکم زمان بو فکر مه هیچ اولنازسه فاحش بر اصابتسزک اولدیغنی قبول ایتمدم ، (سیمیان) بو توصیه‌بی یالکیز اقتصاد قسمی ایچین یاپیوردی : فقط عینی فکری نیچین دیکر بحثلره تشمیل ایتمه‌لم ، حتی علی‌العموم بوتون اجتماعیات تدریساتی بو محور اطرافنده دوندر برمک ، نهایت تربیوی وتدریسی نقطه نظر دن اساسلی بر اصول تعقیب ایتمک دکلیدر ؟

واقعا عزت بک ، اوچونجی قسمه ، یعنی (اجتماعی حیات وبشری مفکوره‌لر) بحثنه کوچوک برمقدمه اولارق یازدیغنی شوسطرلرده تعقیب ایتدیکی یول حقدنه بزه کوچوک بر

افشاده بولونویور : « اقتصادی حیات و سیاسی فعالیت بر واسطه‌درلر : ینه جمعیت‌سینه‌سنده تحقیق ایدن ده‌هایوکسک غایه‌لرایچین ، مفکوره دیدیکمز واک‌یوکسک قیمتی حائز عنایتدیکمز غایه‌لر ایچین ! تاریخی واقعه‌لرک تدقیق‌له کوزوکویور که انسانلرک مفکوره‌لری ایله اجتماعی حیاتک شکلی وایجاباتی آراسنده صیقلی بر مناسبت واردر . بو مناسبتی تعیین ایله‌مک بوندن سوکره کله‌جک صحیفه‌لرک موضوعنی تشکیل ایدر . » فی‌الحقیقه بو بر پرنسپیدر وحتی دییه‌بیلیرز که تربیوی بر غایه‌بی تعقیب ایتمک اعتبار ایله چوق قیمتلیدر فقط اکر یاکیلمیورسه‌م ، تربیوی اولوق محقق صورتده غیر علمی اولماق‌له قائمدر و آنجق اوزمان حقیقی بر قیمتی حائزدر وینه یاکیلمیورسه‌م عزت بک بو جمله‌لرندن ، بعض اجتماعی حادثه‌لری واسطه وبعضیلرنی ده غایه عد ایتمک ایجاب ایتدیکی تلقیسی آکلا - شیلماق‌ده در . سلیم عزت بک صراحةً بوکا طرفدار میدر ؟ بو تقدیرده فی‌نالیست بر فلسفه‌نک اجتماعیاته حاکمیتی قبول ایتمک ایجاب ایدر ، ظن ایدرم . حالبوکه (دورقه‌یم) غایتیجی طرز ایضا حارک صریح بر دشمنی دکلیدر ؟ (تقسیم اعمال . دورقه‌یم . مترجمی احمد مدحت . ص . ۴۷) بر دفعه بویله بر غایت اصولی قبول ایدیلنجه بو تهزک عکسی‌ده خاطره گلزمی ؟ مفکوره ایچین یاشامق ادعاسی ، دیکر طرفدن یاشامق وحتی اقتصادی منفعتلر ایچین مفکوره‌بی واسطه قولانمق ادعاسی قدر یا کلش دکلیدر ؟ بو antinomie نک ایچندن چیقماق ، عزت بک (ص . ۱۶ - ۱۷) بزه کوستردیکی بلانی قبول ایتمک ممکن اولاماز ، بلکه بو ایکی تهزذن هر ایکسینی ده رد ایتمک صورتیله آنجق قابلدر ؟ قناعتندیم .

عزت بکده کوردیکمز غایتیجی تلقی ، کندیسینی ، ایضاحی و تحقیقی اولدیغنه مشکل اولدیغنی ظن ایتدیکم نتیجه‌لره سوق ایتمشدر :

افشاده بولونویور : « اقتصادی حیات و سیاسی فعالیت بر واسطه‌درلر : ینه جمعیت‌سینه‌سنده تحقیق ایدن ده‌هایوکسک غایه‌لرایچین ، مفکوره دیدیکمز واک‌یوکسک قیمتی حائز عنایتدیکمز غایه‌لر ایچین ! تاریخی واقعه‌لرک تدقیق‌له کوزوکویور که انسانلرک مفکوره‌لری ایله اجتماعی حیاتک شکلی وایجاباتی آراسنده صیقلی بر مناسبت واردر . بو مناسبتی تعیین ایله‌مک بوندن سوکره کله‌جک صحیفه‌لرک موضوعنی تشکیل ایدر . » فی‌الحقیقه بو بر پرنسپیدر وحتی دییه‌بیلیرز که تربیوی بر غایه‌بی تعقیب ایتمک اعتبار ایله چوق قیمتلیدر فقط اکر یاکیلمیورسه‌م ، تربیوی اولوق محقق صورتده غیر علمی اولماق‌له قائمدر و آنجق اوزمان حقیقی بر قیمتی حائزدر وینه یاکیلمیورسه‌م عزت بک بو جمله‌لرندن ، بعض اجتماعی حادثه‌لری واسطه وبعضیلرنی ده غایه عد ایتمک ایجاب ایتدیکی تلقیسی آکلا - شیلماق‌ده در . سلیم عزت بک صراحةً بوکا طرفدار میدر ؟ بو تقدیرده فی‌نالیست بر فلسفه‌نک اجتماعیاته حاکمیتی قبول ایتمک ایجاب ایدر ، ظن ایدرم . حالبوکه (دورقه‌یم) غایتیجی طرز ایضا حارک صریح بر دشمنی دکلیدر ؟ (تقسیم اعمال . دورقه‌یم . مترجمی احمد مدحت . ص . ۴۷) بر دفعه بویله بر غایت اصولی قبول ایدیلنجه بو تهزک عکسی‌ده خاطره گلزمی ؟ مفکوره ایچین یاشامق ادعاسی ، دیکر طرفدن یاشامق وحتی اقتصادی منفعتلر ایچین مفکوره‌بی واسطه قولانمق ادعاسی قدر یا کلش دکلیدر ؟ بو antinomie نک ایچندن چیقماق ، عزت بک (ص . ۱۶ - ۱۷) بزه کوستردیکی بلانی قبول ایتمک ممکن اولاماز ، بلکه بو ایکی تهزذن هر ایکسینی ده رد ایتمک صورتیله آنجق قابلدر ؟ قناعتندیم .

عزت بکده کوردیکمز غایتیجی تلقی ، کندیسینی ، ایضاحی و تحقیقی اولدیغنه مشکل اولدیغنی ظن ایتدیکم نتیجه‌لره سوق ایتمشدر :

هیچ مشکلات حکمکسزین کتبخانه لرینه بو اثرلری کتیره بیلرلر: ایشته آنجق اوزمان وکالنگ بویوک بر اصابته وتمادیاً طلب ایستدیکی بر نیجه یی، طلبه ده اوقومق هوسنگ او یاندر لمسی نیجه سنی تأمین ایتمک ممکن اولور.

* *

بورایه قدر عزت بکک بو کوزه ل اثرینی آنجق عمومی خطلری داخلنده تدقیق ایتمک. اوزرنده صحیفه لرجه توقف ایتمک ممکن اولان بو واسع واهمیتلی موضوعک مختلف بحثلرینی آیرنجه تحلیل ایتمک، علمی قیمتلرینی اولچمکه چالیشمق چوق فائده لی اولوردی؛ یالکز بویله بر تشبیه کیریشمک قارئلر ضره ساده جه اثری طانیق ایچین یازدیغمز بو سطرلرک تحمل ایده بیله جکی بر یوک اولمقدن چیقار. فی الحقیقه اجتماعیات، مستقل طائمش بش آتی علمک موضوعنی عین زمانده تحلیل ایله اوغراشیر؛ بو وضعیت، بر اجتماعیات مانوئه لنگ کرک محرری وکرک منقدی ایچین بر چوق مشکلات تولید ایدر. عزت بک، آننده کی اجنبی نمونه لری ممکن اولدینی قدر اک موفق بر شکلده قوللایمق صورتیله بو مشکلاته کوکس کرمشدر.

بونکله برابر اعتراف ایتمک لازمدرکه بو نوع مانوئه لرده تصادف ایدلن اک ضعیف جهت، متنوع اختصاص شعبه لرینه تماس ایتمک مجبوریتنگ، بو شعبه لره عائد تدقیقلری چوق سطحی بر شکله صوقاسیدر؛ فقط بو سطحیلاک، مختصر اولمق معناسنده آکلا-شیاماملیدر؛ بالعکس هر شعبه ده بر متخصص کبی دوشونمکه موفق اولمق قولای اولدینی ایچین هر محرر، بعضی بحثلرده بر نوع عجمیلکه دوشویور و او بحثک اصل مهم نقطه لرینی اها ل ایتمکدن، مفهوم لر آراسنده صریح فرقلر کوستره مه مکدن، بعضاً بونلری بر برینه قاریشدریمقدن ونهایت ایجه هضم اولونامش مبدألری بعضاً بر برینی

آنه سوسیولوژی بکده حقوق اجتماعیات سر لوحه سی آلتنده کوردیکمز «سیاسی تشکیلات» «جزا حقوقی»، «حقوق دول» بحثلری عزت بکک اثرنده بر برندن تامایله آیریش و آیری قسملره دوشمشدر؛ بو کامقابل صرف حقوقی اولان «دولت» ایله حقوقیدن ما عدا عین زمانده وبعضاً ده افضله اخلاقی بر مؤسسه اولان «عائله» عین قسمک موضوعنی تشکیل ایتمشدر. عجبا بو تداخللره، حقیقه محترم مؤلفک استهداف ایتمک ایستدیکی تربیوی غایه اوغورینه کوز یومق ایجاب ایدری؟ نیجه بو، بر تخمین مسئله سیدر.

* *

بو کونکی کنج مدققلر من ایچین نمونه اولغه جداً لایق اولان بو قمتلی اثرک، شبهه سزکه اک بویوک مزیتی، طلبه ده مطالعه ذوقنی و دوشونمک هوسلرینی اعظمی تمیه ایده بیله جک طرزده یازلمش اولسیدر. بر اورویا علمی اولان اجتماعیاتی، بر درس کتابی ایچنده عزت بک چوق موفقیتله محلی بر بیلکی شعبه سی حانه صوقا بیلمشدر: کوشه ده بو جاقده قلمش، اسمی اونوتولمش، یا خود موجود نسخه لری بیتمش بر چوق تورجه اثرلر آراسنده طلبه یی دولاشدیره بیلیمک بویوک بر تربیوی و تدریسی موفقیتدر: بو طرزک فائده لرینی اجتماعیات معلملری پک قیصه بر زمانده کوره جکلردر. بو نمونه، بوندن صوکره اجتماعیات حقنده مکتب کتابی یازاجق ذوات ایچین دائماً تعقیبی بر عادت حکمنه کیره جک قدر مصیب بر یول آچمشدر، دیه بیلیرز. حتی محمد عزت بک، «کتابک جمنی آرتیرمامق ایچین» نهایته بر کتابیات علاوه سندن فراغت ایتمه مش اولسه ایدی، اوله ظن ایدیورم که طوتدینی کوزل یولک موفق بر خلاصه سنی ویرمکه پک ابی ایتمش اولاجقدی. بویله بر لیسته یی آله کچیره ن مکتب اداره لری بیله

ناقص شکلرده تطبیق ایتمکدن کندینی قورتاراما یور . بو ، واقعا قولایجه منع اولنه بیله جک برشی دکلدن ؛ چونکه دیدیکمزکی بر اجتماعیاتجی ، نه قدر واسع وشموللی بر احاطه صاحبی اولور ایسه اولسون بر مانوئل یازارکن بو تهلهکه دن کندیسنی قورتاراجق درجه ده هر بحثک متخصصی اولاماز . بده کوستریورکه هنوز اجتماعیات ایچین مکتب کتابی یازمق مسئله سی هر مملکت ایچین بر آزده چوجوقلق چاغنددر ؛ بو ایشکده متخصصلری حتی - اکر تعبیر جائزسه - صنعتکارلری یتشمک ایجاب ایدیور .

عزت بک ، چوق جدی برتبع نتیجه سی اولارق اورته یه قویدینی ائرنده هیچ شمه سز بو نوعا کسکاره نسبة آز امکان براقشدن . بوکار رغماً بوتون کتابک هیچ بر برنده تام بر وضوحله مثلا اجتماعی حادثه دن وجعیتدن نه آ کلامق ایجاب ایتدیکنی کوره میورز . بو وضوحسزاق ، بالخاصه بر ایسه کتابی ایچین قطعاً شایان توصیه دکلدن . بوکامقابل مثلا « ابتدائی جمعیت » حقدنه [ص ۱۲۲] چوق صریح و بک موافق بر تحلیله راست کلیورز . عجبا محترم مدرس ، بوراده کوستردیکی صراحتی ، مدخلده (جمعیت) کله سنک لغت معنارینی صایه جق یرده دوغریدن دوغری یه جمعیتک نه دیمک اولدینی تعیین خصوصنده اظهار ایده مز میدی ؟ هله بالخاصه جمعیتلرک تصنیفی بحثی (ص ۱۲۰ - ۱۷) اوله ظن ایدیورم که اثرک ک ضعیف بر قسمی تشکیل ایدیور : مدخلده ، (فوقونه) نک (ره وو په داغوژیک) ده نشر ایتدیکی بر مقاله ایله باشلامش اولان بو نوع تقسیم مجربه لری ، دها دوغریسی (جمعیت) کله سنک علی العاده لسانده تعلق ایتدیکی معنارک تعدادی ، چوجوقلرک ذهننده اجتماعیات علمنک تصور ایتدیکی جمعیت تلقیسنی تأسیسه دکل ، آنجق

تعویقه خدمت ایده بیلیر . بونک اک کوزهل بر دلیلی اولق اوزره ، بالآخره اقتصادی ، بیتی و سیاسی اجتماعیات بحثلرنده کوستریلن جمعیت اشکالی ذکر ایتک کافیدر ، ظن ایدرم . فی الحقیقه کرک اقتصادی اجتماعاتده اولسون و کرک دیگر بحثلرده اولسون معین بر طاقم و صنفلره و یا خود نیرنکی نقطه لرینه کوره یاپیلان تصنیفلردر که عین سنه ظرفنده طلبه نک او قودینی منطق درسنده کی تصنیف تعریفنه بر آز توافق ایده بیلیر ؛ یوقسه چاقیچی چته سیله بر سنت دو کونی ده احتوا ایده جک بر جمعیت تقسیمندن ناصل علمی فائده بکله نه بیلیر ، دوغریسی آ کلامقدن عاجزم . عزت بک واقعا ، مدخلک خلاصه سنده و کتابک ایلك جمله سی اولارق بزه « حیوان وانسانلرک طولانهرق بر لکده ایشله مه لرینه و بر برلرینه تأثیر ایتلرینه جمعیت دنیلیر » دیور ؛ فقط بویله بر تعریف - چوق دقتسزجه یازلش بر جمله اولماسندن صرف نظر - نه « افرادی جامع » نه ده « اغیارینی مانعدر » ، ظن ایدرم .

مع مافیة عزت بکده عمومینله تعریفجیلکه و تصنیفجیلکه قارشی آنتیاتی دینه مه سه ک بیله هر حالده بر آز التفاتسزاق اولاجق . بونکده بر نقطه نظر اولماسنی قبول ایده بیلیرم ؛ فقط مکتب کتابلری ایچین طلبه نک اوزرنده اک قوتلی تأثیر براقان بر عاملی بو قدر اهل ایتک بجه بر قصوردر . (یکی اجتماعیات درسلی) نک بک استثنائی اولان بر قاچ نقطه سی خارج طوتیلاجق اولور ایسه ، هیچ بر برنده علمی اصطلاحلرک وضوح و صراحت ایچنده تثبیت ایدیلدیکنی کور میورز . ذکر ایتدیکم استثنالر آراسنده (دین) ک تعریفی وارددر ؛ مع مافیة (دورقم) ک مشهور تعریفی اولماسه یدی ، عزت بکک بونی ده مسکوت کچمکی ترجیح ایده جکنی ظن ایدردک . تکرار ایدیورم که بو اهل بر قصوردر ؛ زیراشونی اونو تمامق ایجاب ایدر که اجتماعیات

عزت بک ، چوق جدی برتبع نتیجه سی اولارق اورته یه قویدینی ائرنده هیچ شمه سز بو نوعا کسکاره نسبة آز امکان براقشدن . بوکار رغماً بوتون کتابک هیچ بر برنده تام بر وضوحله مثلا اجتماعی حادثه دن وجعیتدن نه آ کلامق ایجاب ایتدیکنی کوره میورز . بو وضوحسزاق ، بالخاصه بر ایسه کتابی ایچین قطعاً شایان توصیه دکلدن . بوکامقابل مثلا « ابتدائی جمعیت » حقدنه [ص ۱۲۲] چوق صریح و بک موافق بر تحلیله راست کلیورز . عجبا محترم مدرس ، بوراده کوستردیکی صراحتی ، مدخلده (جمعیت) کله سنک لغت معنارینی صایه جق یرده دوغریدن دوغری یه جمعیتک نه دیمک اولدینی تعیین خصوصنده اظهار ایده مز میدی ؟ هله بالخاصه جمعیتلرک تصنیفی بحثی (ص ۱۲۰ - ۱۷) اوله ظن ایدیورم که اثرک ک ضعیف بر قسمی تشکیل ایدیور : مدخلده ، (فوقونه) نک (ره وو په داغوژیک) ده نشر ایتدیکی بر مقاله ایله باشلامش اولان بو نوع تقسیم مجربه لری ، دها دوغریسی (جمعیت) کله سنک علی العاده لسانده تعلق ایتدیکی معنارک تعدادی ، چوجوقلرک ذهننده اجتماعیات علمنک تصور ایتدیکی جمعیت تلقیسنی تأسیسه دکل ، آنجق

عامیانه معنایی یا محصول ، یا خود ته فنیق فعالیت
دیکدر : طلبه ده بویله آ کلابه جقدر . چوق
قوله تخمین ایدیورم که محرر بویکی معنادن
هیچ بریسی قصد ایتمور ؛ او حالده طلبه به
ثابت بر معنا و بر مک لازم . بونی معامدن
بکله مکه امکان یوقدر . بونی ده معلم یا باجقسه
کتابه نه حاجت ؛ اساساً اقتصادی بحثله
بر آرمشغول اولانلر بیایرلر که بو تعبیرلرک معنایرینی
تثبیت اتمک هیچ اولمازسه هر کسک خرجی
دکدر .

* *

بو سنه نك اك شایان دقت نشریاتندن
برخی تشکیل ایدن (یکی اجتماعیات درسلی) نك
محتویاتی حقنده دخی یوقارنده ده بو مناسبته
قید ایتدیکم وجهله آریجه علمی بر تحلیل
یا بقی ایجاب ایدردی ؛ چونکه اثر ، مختلف
بحثلی اعتباریله جدی بر تتبعک محصولیدر .
یا لکز بو بورجی باشقه بر فرصته اوده مکه
چالیشه جغم . بو تبعلر آراسنده عزت بک
چوق یاقین وشخصی فکرلرینی احتوا ایدن
پارچه لرده واردر ، مثلاً ملیت بحثی . بوراده
اخلاق مدرسسی (۱۳۳۹) ده نشر ایتدیکی
« ملیت نظریه لری ملی و حیات » آدی تألیفنده
قبول ایتدیکی نه زک بر خلاصه سنی نشر ایدیور .
هنوز تام وجدی بر تحلیل و تنقیده تابع
طوتولماش اولان بو تألیف ، ایلک نشر
اولوندیغی زمان دارالفنون محیطمزمده چوق
مساعده بر تأثیر براقشدی : کوریورز که عزت
بک اوزمان قبول ایتدیکی نتیجه لری بو کونده
عیناً محافظه ایتکده در . بر چوق جهتلردن
بک شایان دقت اولان بو اثری ده یاقینده
قارئلر ضه آریجه طابینه جغمز ایچین بوراده
عین بحث اوزرنده توقف ایتیه جکز .

م . م .

اصولی ، بزه چوق دفعه ، علی العاده لسانده
قولانیلان تعبیرلرک معنایرینی ناصل فرقلی بر
صورتده توضیح و تثبیت اتمک لازم کلدیکنی
او کر تمشدر ؛ حتی یا لکز قونوشولان لسانده
دکل ، بلکه اجتماعیات اصولی بحق تطبیق
ایتمه یین بیلکی شعبه لرینک ته رمینولوژیسته بیله
اعتماد ایتیه مکلکمز لازم کلبور . (دورقه م)
هیچ شبهه سز بو نوع مفهومیلری préciser
ایتمکه چوق اهمیت ویریوردی . آلمان فلسفه
و اجتماعیات ادبیاتنده بعضاً افراطه قدر قاچان
بو تایلدن بزم ده مفید و لازم بر طرزده استفاده
ایتمکلکمز ایجاب ایدر . محمد عزت بک بو
احتیاجی او قدر فضله حس ایتیه مش کوزو کویور .
اونک ایچین کتابک مختلف بحثلرینی ، بر معلم
صفیله قاریشدر رکن دائماً ایچمه شوسوآلک
اویاندیغنی حس ایتدم : « عجبا مؤلف بو
تعبیری هانکی معناده قولانیور ؟ و طلبه هانکی
معناده آ کلابه جق ؟ » نهایت بن اوبحیثی باشدن
باشه او قودقندن سوکره محررک قصد ایتدیکی
معنایی ؛ بلکه دوغرو و بلکه یا کاش ،
آ کلابه یغنی ظن ایدیورم . فقط بو تردددن
صرف نظر ، طلبه نك عینی رسوخه مالک
اولدیغنی ظن ایتکه حقمز یوقدر . بو فکری
تأیید ایدیه جک مثاللر آراسندن بر ده سنی
آلام : مثلاً اقتصادی اجتماعیات . . دها
ایلك صحفه لردن اعتباراً علی العاده و توصیفی
ماهیتده کی جمله لرک ایچنده متادیا شو تعبیرلر
راست کلبورز : « اقتصادی فعالیت ، سعی ،
ایش بولوی ، مسلك ، بازار ، استحصال ،
اصناف ، الخ . . » واقعا بوتون بو کله لری
و معنایرینی هممز بیلیرز ؛ چونکه بونلر ، بو کونکی
حیاتمزمده قولاندیغمز تعبیرلردر . فقط عجبا
محرر ، بر اجتماعیاچی صفیله ، بزم و طلبه نك
بو کله لردن عامیانه معنایر آ کلابه یغنی می
ایستور ؟ بوکا احتمال ویرمک جائز دکدر .
اگر بویله اولور ایسه مثلاً استحصال کله سنك